

Προϋπολογισμός 2007 (Δεκ. 2006)

Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης κρίνεται στο σκληρό πεδίο της οικονομικής πραγματικότητας που διαμορφώνεται στην κοινωνία, και ιδιαίτερα για τα διάφορα κοινωνικά στρώματα που βιώνουν τις αλλαγές από χρόνο σε χρόνο. Ο προϋπολογισμός που παρουσιάστηκε συγκαλύπτει και διαστρέφει την πραγματικότητα αυτή. Γιατί προβάλλει οικονομικές σχέσεις που ούτε αντανακλούν την πραγματικότητα που βιώνει η κοινωνία, ούτε χαρακτηρίζει τη γενικότερη πορεία της οικονομίας μας.

Σε τελική ανάλυση, την επιτυχία ή αποτυχία του προϋπολογισμού που αποτελεί το κεντρικό εργαλείο της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής θα ήταν αφελές να την κρίνουμε με βάση τους αριθμούς που παρουσιάζει η κυβέρνηση στο σώμα του Κοινοβουλίου. Θα την κρίνουμε με βάση τις επιδόσεις που συνολικά επιτυγχάνει η κυβέρνηση σε κάθε κρίσιμο μέτωπο της οικονομικής της πολιτικής. Θα την κρίνουμε επίσης από τις αλλαγές που προκαλεί αυτή η οικονομική πολιτική και σε κάθε κρίσιμο μέτωπο της κοινωνικής πραγματικότητας.

Κυρίες και κύριοι,

Δεν θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες. Θα σταθώ σε ορισμένα πολύ βασικά σημεία. Η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης χαρακτηρίζεται από μια φαινομενική επιτυχία σε σχέση με τη δημοσιονομική αριθμητική, αλλά από μια θεαματική αποτυχία σε πολλά κοινωνικά και οικονομικά μέτωπα, ακόμα και στα ίδια τα δημοσιονομικά. Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένα από τα μέτωπα αυτά αποτυχίας:

- α) τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας,
- β) τη βελτίωση του πραγματικού εισοδήματος των βασικών κοινωνικών ομάδων, όπως εργαζόμενοι, επαγγελματίες, αγρότες, συνταξιούχοι, ομάδες που χρειάζονται την κοινωνική στήριξη του Κράτους, και γενικά στο μέτωπο της κοινωνικής στήριξης,
- γ) την ακρίβεια και τον πληθωρισμό,
- δ) την εξυγίανση των δημοσιονομικών μεγεθών και τη διαφθορά στη λειτουργία του δημόσιου τομέα,
- ε) την παιδεία, και
- στ) την καταπολέμηση της εγκληματικότητας.

Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας το 2006 επιδεινώθηκε σε επικίνδυνο βαθμό που ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών των εννέα πρώτων μηνών εκτινάχθηκε από 4.7% του ΑΕΠ το 2005 στο 8,2% το 2006 και όλες οι εκτιμήσεις είναι ότι θα ξεπεράσει το 10% για το δωδεκάμηνο. Η επιδείνωση αυτή είναι θεαματική. Επιπλέον, μόνο κατά το ¼ περίπου οφείλεται στη διεθνή άνοδο της τιμής του πετρελαίου και συνεπώς σε παράγοντες που βρίσκονται έξω από την επιρροή της κυβερνητικής πολιτικής. Κατά τον υπόλοιπο βαθμό αντανακλά τις συνέπειες μιας οικονομικής πολιτικής που στηρίζεται στην υποκίνηση της δανειακής επιβάρυνσης των νοικοκυριών, στην αύξηση των έμμεσων φόρων που υποθάλλουν τον πληθωρισμό, στην ελλειμματική δημοσιονομική πολιτική γενικότερα, στην ενίσχυση των επιχειρήσεων με

φορολογικές απαλλαγές αντί με προγράμματα ή στήριξη της ανταγωνιστικότητας τους βάσης, στην κρατική ανοχή επιχειρηματικών πρακτικών που λειτουργούν σε βάρος των καταναλωτών και ιδιαίτερα των οικονομικά πιο αδύναμων τμημάτων τους.

Η σημαντική επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, που παίρνει απτή έκφραση και στις αναφορές των διεθνών οργανισμών αποτίμησης για τον κίνδυνο υποβάθμισης της οικονομίας μας υπονομεύει την ανάπτυξη, της απασχόληση, τους πραγματικούς μισθούς και το παραγωγικό μας σύστημα.

Η επιδείνωση αυτή της ανταγωνιστικότητας εκφράζει όμως μια διπλή αποτυχία της οικονομικής πολιτικής. Διπλή, γιατί μεγάλες κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων οι εργαζόμενοι, βιώνουν όλα τα χρόνια της κυβερνητικής σας διαδρομής μια σταθερά εντεινόμενη συμπίεση του πραγματικού εισοδήματός τους. Η όποια ανάπτυξη υλοποιείται δεν διαχέεται στον κόσμο που τη δημιουργεί, ούτε διαχέεται στην κοινωνία. Δεν οδηγεί καν σε μια πολιτική κρατικής στήριξης των φτωχών και κοινωνικά αδύναμων ομάδων στα αστικά κέντρα και στις δύσκολες περιοχές της ελληνικής περιφέρειας ώστε να γίνει αισθητή στον κόσμο όχι ως μια φιλάρεσκη κυβερνητική παράθεση αριθμών, αλλά ως μια μικρή βελτίωση της πραγματικότητάς τους.

Η αύξηση των πραγματικών αμοιβών και μισθών και του διαθέσιμου εισοδήματος παρά τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ 3.7%-3.8% το 2005-6 ήταν στα ίδια χρόνια πολύ κοντά στο μηδέν. Γιατί ακόμα και οι αυξήσεις μισθών που δόθηκαν, αφαιρέθηκαν από την άλλη πλευρά από την κυβέρνησή σας μέσα από τις αυξήσεις της άμεσης και της έμμεσης φορολογίας. Η μη αναπροσαρμογή των φορολογικών συντελεστών και η αύξηση του ΦΠΑ, των ειδικών φόρων στο πετρέλαιο, τη βενζίνη και τα τσιγάρα είναι τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Ακολουθήσατε για άλλη μια φορά την αποτυχημένη αντίληψή σας, ότι εφαρμόζοντας μια περιοριστική πολιτική στους μισθούς και παρεμβαίνοντας ανατρεπτικά στις εργασιακές σχέσεις θα επιτυγχάνατε μια αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Αποτύχατε στον πιο καίριο τομέα της πολιτικής ιδεολογίας σας και το ισοζύγιο πληρωμών είναι ο καθρέφτης αυτής της αποτυχίας. Η πραγματικότητα διέψευσε τις ιδεοληψίες και τις απλουστευτικές νεοφιλελεύθερες επιλογές σας, όμως η διάψευση αυτή πληρώνεται από την κοινωνία των εργαζόμενων αρκετά ακριβά. Δεν γνωρίζω αν οι ίδιοι θεωρούν το τίμημα που σας πληρώνουν για την πολιτική αυτή ήπιο ή όχι, αλλά θα άξιζε τον κόπο να μελετήσετε πιο προσεκτικά τις εκτιμήσεις της κοινής γνώμης για την οικονομική και κοινωνική σας πολιτική.

Παρά την πολιτική λιτότητας που εφαρμόζετε, η αποτυχία σας είναι έκδηλη και σε ένα τρίτο μέτωπο, αυτό του πληθωρισμού και της ακρίβειας. Στην πραγματικότητα, έχετε επιτύχει το αδιανόητο. Να αφαιρείται από τους εργαζόμενους κάθε όφελος από την ανάπτυξη στην οποία έχουν συμβάλει, να δημιουργείτε παρ' όλα αυτά πληθωρισμό ενάντια σε κάθε οικονομικό κανόνα και να επιδεινώνετε με πρωτοφανή τρόπο την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας. Φυσικά, θα μπορούσατε να μου επισημάνετε ότι μια οικονομική ερμηνεία δεν μπορεί παρά να υπάρχει. Και βέβαια υπάρχει. Είναι κατ' αρχήν ο υπέρμετρος δανεισμός των νοικοκυριών τον οποίο η πολιτική σας η ίδια υποθάλλει, προκειμένου να καθυστερήσουν να αισθανθούν τη συμπίεση του επιπέδου διαβίωσης που υφίστανται από την πολιτική σας. Ένας υπέρμετρος δανεισμός που έχει

όμως πολλές επικίνδυνες προεκτάσεις σε ό,τι αφορά τη συντήρηση του πληθωρισμού, την ανταγωνιστικότητα και τις μακροοικονομικές ισορροπίες, για τις οποίες τελικά η κυβέρνησή σας είναι υπεύθυνη, όσο και αν θεωρείτε ότι αυτό δεν είναι ορατό. Με ένα πραγματικά έντεχνο τρόπο έχετε μεταφέρει τα ελλείμματα από τον κρατικό προϋπολογισμό στον προϋπολογισμό των νοικοκυριών, με την έννοια ότι φροντίζετε να αποσπάτε από αυτά αγοραστική δύναμη για να βελτιώσετε τα κρατικά ελλείμματα, αλλά να τους αναπληρώνετε τη μείωση αυτή με δανεισμό τους από τις τράπεζες, ώστε να έχουν την αίσθηση ότι η πραγματική οικονομική κατάστασή τους παρέμεινε όπως ήταν επι των ημερών μας.

Τα νοικοκυριά θα πληρώσουν διπλά το κόστος αυτής της πολιτικής σας. Κατ' αρχάς το διαθέσιμο εισόδημά τους όλο και θα μειώνεται, λόγω των αυξημένων τόκων που συνεπάγεται ο αυξημένος δανεισμός τους και η άνοδος των επιτοκίων. Επιπλέον, με τις επιπτώσεις που θα υποστούν από την αναπόφευκτη μείωση της ανταγωνιστικότητας που δημιουργεί ο πληθωρισμός. Η κυβέρνηση γνωρίζει, ότι η μείωση της ανταγωνιστικότητας λόγω της χρονο με το χρόνο συσσώρευσης διαφοράς πληθωρισμού με την ΕΕ αναγκαστικά θα οδηγήσει πολλά νοικοκυριά στα επόμενα χρόνια είτε σε αυξημένη ανεργία, είτε σε μείωση μισθών.

Έχετε επιτύχει όμως και άλλο ένα οικονομικό παράδοξο. Να φαίνεται ότι υπάρχει βελτίωση στο δημοσιονομικό έλλειμμα, να συμπιέζετε με ήπια αναληψία μισθούς και συντάξεις και παρ' όλα αυτά ακρίβεια και πληθωρισμός να αποτελούν μαζί με την ανεργία το πρώτο πρόβλημα της ελληνικής οικογένειας. Όμως και η διατήρηση του πληθωρισμού έχει σε μεγάλο βαθμό τα αίτια της στις πολιτικές σας. Και μάλιστα στη δημοσιονομική σας πολιτική. Για δύο τουλάχιστον λόγους. Πρώτον, γιατί προκειμένου να πετύχετε να κάνετε πιο άνιση τη διανομή εισοδήματος μετατοπίζετε συνεχώς τα φορολογικά βάρη από τους άμεσους φόρους, που καταβάλλονται ανάλογα με το εισόδημα ή τα κέρδη προς τους έμμεσους φόρους. Όμως οι έμμεσοι φόροι καταβάλλονται στο ταμείο των super markets, των σχολείων ή των φροντιστηρίων ή για θέρμανση ή για πολλές άλλες αγορές, ακόμα και από τους πιο φτωχούς καταναλωτές. Αργά, αλλά συστηματικά, ανατρέπετε την προοδευτικότητα του φορολογικού συστήματος που χαρακτηρίζει κάθε ανεπτυγμένη ευρωπαϊκή κοινωνία και που με μεγάλη προσπάθεια είχε πετύχει να βελτιώσει η κυβέρνησή μας, και επαναφέρετε την κοινωνικά άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών παλαιότερων εποχών.

Όμως υπάρχει και ένας δεύτερος λόγος για το ύψος του πληθωρισμού στη χώρα μας, για τον οποίο επίσης είστε ο πρωταρχικός υπεύθυνος. Και ο λόγος αυτός βρίσκεται στην ίδια τη δημοσιονομική σας πολιτική. Η πολιτική σας είναι μια φαινομενική πολιτική μείωσης, αλλά μια πραγματική πολιτική διόγκωσης των ελλειμμάτων. Το χάσμα αυτό αποτυπώνεται στη διαφορά μεταξύ ετήσιων ελλειμμάτων και ετήσιας διόγκωσης του δημόσιου χρέους επί των ημερών σας. Μεταξύ 2004 και 2006 τα ετήσια ελλείμματα της κεντρικής κυβέρνησης αυξήθηκαν αθροιστικά κατά 32.8 δισεκ. ευρώ. Όμως το δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 43.7 δισεκ. ευρώ, δηλαδή κατά το θεαματικό ποσό των 10.9 δισεκ. ευρώ παραπάνω. Και αυτό παρ' όλο ότι έχετε εισπράξει 2.5 δισεκ. ευρώ από αποκρατικοποιήσεις που μειώνουν το δημόσιο χρέος. Η θεαματική αυτή διαφορά στην πραγματικότητα δεν αποτελεί εξ ολοκλήρου αύξηση του δημόσιου χρέους. Σε ένα βαθμό

που μόνον εσείς γνωρίζετε αλλά είναι υπαρκτός, η διαφορά αυτή είναι τρέχουσες δημοσιονομικές δαπάνες, που αντί να εμφανίζονται στο έλλειμμα του προϋπολογισμού εμφανίζονται απ' ευθείας ως αύξηση του δημόσιου χρέους. Δεν μπορώ να αποφύγω τον πολιτικό πειρασμό να θυμηθώ τις υποσχέσεις του πρωθυπουργού λίγα χρόνια πριν για περιορισμό της κρατικής σπατάλης κατά 10 δισεκ. ευρώ το χρόνο.

Δημοσιονομικά ελλείμματα όμως που λογιστικά καταγράφονται μόνο ως αύξηση του δημόσιου χρέους και πληθωρισμός είναι όμως σχέση αλληλένδετη. Έτσι δεν είναι περιέργο που η ακρίβεια που κάνει εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά να αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες να τα φέρουν βόλτα στην καθημερινότητά τους παραμένει υψηλή. Η πολιτική σας έχει μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την κατάσταση αυτή. Μια πολιτική που κάθε Έλληνας την αντιπαραθέτει με τη μεγάλη συγκίνηση που εκπέμπατε για το πρόβλημα της ακρίβειας προκειμένου να έλθετε στην κυβέρνηση, αλλά που έκτοτε αφήσατε πίσω σας για να την ξαναθυμηθείτε ίσως μετά από λίγους μήνες.

Η φαινομενική μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων πέρα από τα προβληματικά αίτια στα οποία στηρίζεται και που ανέφερα προηγουμένως, στηρίζεται επιπλέον και σε μια εξαιρετικά επικίνδυνη πρακτική σας, που βεβαίως υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα, την αναπτυξιακή προοπτική και συνεπώς την απασχόληση και το επίπεδο των αμοιβών στην οικονομία μας. Στηρίζεται στη συνειδητή συρρίκνωση των δημόσιων επενδύσεων αλλά και τη χρήση τους σε έργα χαμηλής αναπτυξιακής ή κοινωνικής προτεραιότητας. Η περιφερειακή ανάπτυξη, νέες σημαντικές υποδομές, άλλες επενδύσεις που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα, τις νέες τεχνολογίες και σύγχρονες προτεραιότητες παρά τη ρητορική σας έχουν συρρικνωθεί πέρα από κάθε λογική. Οι δαπάνες του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων έχουν συρρικνωθεί για το 2006 και 2007 στο επίπεδο του 4.2% του ΑΕΠ, όταν το αντίστοιχο μέγεθος για τα χρόνια 1998-2001 ήταν 5.8% του ΑΕΠ. Συνειδητά δεν αναφέρομαι στα χρόνια 2002-2004 γιατί μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι αντανακλούν τις έκτακτες επενδυτικές δαπάνες των Ολυμπιακών Αγώνων. Πρέπει να πάει κανείς ακόμα και πριν το 1997 για να συναντήσει τόσο χαμηλά επίπεδα δημόσιας επενδυτικής δραστηριότητας. Όμως αυτό σημαίνει ότι το δημοσιονομικό σας έλλειμμα είναι επίπλαστο. Συντελείται σε βάρος του αναπτυξιακού μέλλοντος της χώρας και του αυριανού βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας. Αν δεν είχατε συμπίεσει τις επενδυτικές δαπάνες στην έκταση που δεν διστάσατε να κάνετε, και τις διατηρούσατε όχι στο υψηλότερο επίπεδο των ετών 2002-2004, αλλά στο μετριοπαθές επίπεδο της περιόδου 1998-2001, θα είχατε ένα δημοσιονομικό έλλειμμα που αντί 2.6% ή 2.4% του ΑΕΠ θα ήταν 4% με 4.2%. Η διαφορά αυτή όπως και πολλά από όσα ανέφερα προηγουμένως, απεικονίζει το έλλειμμα υπευθυνότητας και ειλικρίνειας, που σφραγίζει τη στάση της κυβέρνησής σας απέναντι στους Έλληνες εργαζόμενους, τους νέους, τους επαγγελματίες, αγρότες τους συνταξιούχους και όλους όσους σας εμπιστεύτηκαν γιατί τους υποσχεθήκατε ένα αύριο καλύτερο από το δικό μας.

Η κυβέρνησή σας όχι μόνο έχει παραμορφώσει την πραγματική εικόνα των οικονομικών μεγεθών και επιδόσεων, αλλά έχει ανασύρει από το απώτερο παρελθόν την πολύ σκοτεινή πτυχή της πελατειακής πρόσληψης στο δημόσιο τομέα, και μάλιστα όχι για εξυπηρέτηση πραγματικών αναγκών, αλλά για κομματικά οφέλη και με κίβδηλες διαδικασίες. Από το 2001 μέχρι τον Ιούνιο του 2004 το σύνολο των απασχολούμενων

στο δημόσιο τομέα είχε μειωθεί από 450.6 χιλιάδες σε 447.5 χιλιάδες. Εσείς τον αυξήσατε σε δύο χρόνια από τις 447.5 χιλ. στις 486.6 χιλ. και με διαδικασίες που είναι καταγέλαστες στα μάτια ακόμα και εκείνων που οφελούνται από αυτές. Αυτή η αύξηση καταδεικνύει την αναξιοπιστία σας περί δημιουργίας αποτελεσματικού Κράτους, περί μείωσης της σπατάλης, περί καταπολέμησης του κομματισμού και σας κάνει πολιτικά υπόλογους απέναντι σε κάθε νέο που προσπαθεί να βρει με αξιοπρέπεια μια δουλειά και να εργαστεί με όρους αξιοκρατίας. Με την πολιτική των μαζικών αυτών προσλήψεων στρεβλώσατε ξανά την όποια (μικρή κατ' εσάς, μεγαλύτερη κατ' εμάς) πρόοδο με κόπο πετύχαμε ώστε να δυναμώσουμε την αξιοπιστία του Κράτους απέναντι στους νέους, έστω σε ένα τμήμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, να εμπεδώσουμε μια εμπιστοσύνη και ένα πνεύμα αξιοκρατίας απέναντι στη φαυλότητα με την οποία η κοινωνία, και ιδιαίτερα η κοινωνία των νέων έχουν ταυτίσει το πολιτικό μας σύστημα. δανειακές υποχρεώσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν θα αναφερθώ σε άλλες πτυχές της πολιτικής σας που είναι κρίσιμες για τον τόπο. Ούτε στα πολλαπλά παραμορφωτικά τρुक που χρησιμοποιείτε για να αποκρύψετε την πραγματική αποτυχία της δημοσιονομικής σας πολιτικής. Αναφέρθηκαν πολλοί άλλοι συνάδελφοι σε αυτά και με ιδιαίτερα τεκμηριωμένο τρόπο. Θα ήθελα όμως να ολοκληρώσω με λίγα λόγια για την παιδεία. Μετατρέψατε όλο το πρόβλημα της επένδυσης που έχουμε υποχρέωση να κάνουμε για το μέλλον της νεολαίας μας σε μια συζήτηση για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, τις βαθμολογίες ή τις εξετάσεις, που δεν πετυχαίνει παρά να αποξενώσει ακόμα περισσότερο τον κόσμο των νέων από το χώρο της συλλογικής πολιτικής λειτουργίας. Τι πιστεύετε ότι ένας νέος άνθρωπος εισπράττει σήμερα από όλα αυτά που βλέπει να ασχολείται η πολιτική ζωή της χώρας; Απογοήτευση. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει κρίσιμα κενά και αδυναμίες. Κάντε εσείς ό,τι δεν πετύχαμε ή δεν προλάβαμε να κάνουμε εμείς. Κάντε όμως κάτι ουσιαστικό. Το πώς θα δώσουμε καλύτερες προοπτικές στον κόσμο των νέων, τα δικά μας παιδιά, το μόνο που προϋποθέτει είναι να θέλει κανείς πραγματικά να αλλάξει καταστάσεις, προγράμματα, υποδομές, ανθρώπους που εκπαιδεύουν. Να σκεφθεί αποτελεσματικούς τρόπους που να ανταποκρίνονται με έξυπνο τρόπο στις σημερινές και κυρίως αυριανές ανάγκες της κοινωνίας μας. Οι εκατοντάδες χιλιάδες νέοι που σήμερα παρακολουθούν με αδιαφορία, σαρκασμό ή με βίαιες αντιδράσεις τις πολιτικές διαμάχες μας για την τύχη τους θα ευγνωμονούν όποιους πετύχουν να τους εξασφαλίσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ελπίδα.

από Γ. Γιαννίτση.